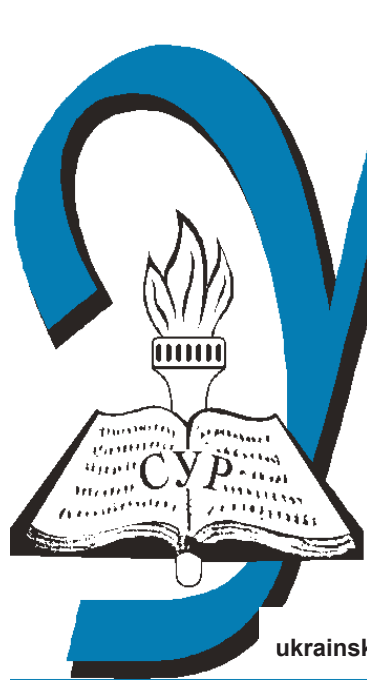

E-mail:
ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XIX. № 1-2 (січень) 2012

Прочитайте:

- ❖ День Соборності України
- ❖ Живімо за Законом Божим
- ❖ Вифлеємський Вогонь миру в Румунії
- ❖ Фестиваль українських колядок в Сігеті
- ❖ Григорій Сковорода – «перший видатний слов'янський філософ»
- ❖ Дещо про народну ношу
- ❖ Євсебію Фрасинюку – 65
- ❖ Не забувай здобутки власної школи
- ❖ Дід Мороз в українському садку в Лугожі

Урочистість у Румуно-українській торгово-промисловій палаті

8 грудня 2011 р., у приміщенні Національної Торгово-промислової палати Румунії (м. Бухарест), відбулася урочиста церемонія вручення офіційних сертифікатів неурядових організацій публічного значення 34-м двостороннім ТПП, серед яких і Румунсько-українська Торгово-промислова палата. Крім очільників Національної та регіональних ТПП Румунії, в заході взяли участь представники дипломатичних установ, акредитованих у Бухаресті.

Посольство України в Румунії було представлене Тимчасовим повіреним В.Котиком та першим секретарем відділу з економічних питань А.Гринюком.

Вручаючи сертифікат президенту Румунсько-Української

Грамоту вручено
Маріанні Михайляну

ТПП Н.Вледою, В. Котик відзначив помітну роль Р-УТПП у динамічному розвитку українсько-румунських торговельно-

економічних відносин, які можуть вийти в 2011 р. на історичний максимум обсягу товарообігу, перевищивши 2 млрд. дол. США.

На виконання відповідного доручення МЗС України, в присутності учасників заходу, В. Котик вручив генеральному секретарю Румунсько-Української ТПП, члену Союзу українців Румунії пані Маріанні Михайляну Почесну Грамоту МЗС України за багаторічну плідну діяльність, спрямовану на збереження національно-культурної самобутності закордонних українців, зміцнення її позитивного іміджу в світі та з нагоди 20-ї річниці Незалежності України.

За сприяння Посольства в приміщенні Національної ТПП Румунії була розгорнута виставка українських фотохудожників, присвячена 20-й річниці Незалежності України.

Посольство України в
Румунії

Пресове повідомлення

ГАСЛО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ ТА ВІДЗНАЧЕННЯ ВАЖЛИВИХ РІЧНИЦЬ У 2012 РОЦІ

**Світовий Конгрес Українців закликає українську діаспору
діяти у 2012 р. під гаслом:**
«Україна кличе – не стій осторонь!»

Світовий Конгрес Українців також закликає відзначити такі важливі в історії українського народу річниці:

- * 120-річчя з дня народження Блаженнішого Патріарха Йосифа Сліпого;
- * 100-річчя заснування української молодіжної організації «Пласт»;
- * 100-річчя з дня народження прем'єра Українського Державного Правління 1941 р. Ярослава Стецька;
- * 100-річчя з дня смерті видатного українського композитора Миколи Лисенка;
- * 70-річчя формування Української Повстанської Армії;
- * 65-річчя акції «Вісла»;
- * 45-річчя діяльності Світового Конгресу Українців.

Прийміть щирі вітання з України, з міста Коломиї від гумориста і коломийця, заслуженого артиста України Миколи Савчука. Ми з Вами, здається, не знайомі, хоч мій побратим, гуморист Дмитро Коренюк з Бистрого на Мараморощині, здається, щось подавав з мого гумору для Вашого часопису. Але я пишу в двох інших справах. Перше: 11 серпня цього року я відкрив у Коломиї перший і єдиний в Україні центр гумору «Весела оселя» з музеєм гумору, сатири і карикатури, бібліотекою, відео- і фонотекою та картотекою. Отже, чи Ви могли

Шановний пане шеф-редакторе!

б опублікувати матеріал про цей мій центр гумору одного з наших авторів?

Друге: я є членом ради громадської організації Асоціація економічного розвитку Коломийщини (АЕРК), яка пише різні проекти, виграє гранти. Між іншим, ми співпрацювали з румунськими партнерами в Сучаві і Яссах. То ж я побачив ці славні міста і їхні околиці, а під час ще одного проекту був у Бухаресті. Тепер ми також маємо різні

плани щодо співпраці і тому мене цікавлять партнери в Румунії – громадські організації прикордонних міст, зокрема Сучава, Радівці, Ботошани. Отже, чи Ви могли б подати мені електронну адресу осередків українських громад у цих містах. А ми вже поцікавилися б у них чи є там офіційно зареєстровані громадські організації українські і румунські.

Оце і все. Радий буду за відповідь і знайомство, а можливо і

співпрацю. Мої теми як журналіста, публіциста, краєзнавця і гуморознавця є такі: Коломия, Гуцульщина, коломийки, українська сміхова культура назагал. Крім того, маю виданих багато книжок, в т. ч. й гумористичних, а також компакт-диски і т. д. Бувайте здорові!

З повагою Микола САВЧУК

П.С. Отримаєте електронну адресу українських організацій згаданих міст. Чекаємо публіцистичних і літературних матеріалів.

День Соборності України

День Соборності – свято України, що відзначається щороку 22 січня в день проголошення Акту об'єднання Української Народної Республіки й Західноукраїнської Народної Республіки, що відбулося в 1919 році.

Офіційно в Україні День соборності відзначався з 1999 року.

Свято встановлено в Україні «...враховуючи велике політичне та історичне значення об'єднання Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки для утворення єдиної (соборної) української держави...» згідно з Указом Президента України «Про День соборності України» від 21 січня 1999 року № 42/99.

У цей день також прийнято згадувати іншу подію, яка відбулась рівно на рік раніше 22 січня 1918 р. – прийняття IV Універсалу УЦР, яким проголошувалася повна незалежність УНР.

30 грудня 2011 року указом Президента України Віктора Януковича День соборності на офіційному рівні було скасовано, натомість встановлено «День Соборності та Свободи України».

ПОЧАТКИ ІДЕЇ СОБОРНОСТІ

Ідея соборності бере свій початок від об'єднання давньоруських земель навколо князівського престолу в Києві, а її філософське коріння сягає часів Візантії. Протягом віків її практичним втіленням займались українські гетьмани Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Петро Дорошенко, Пилип Орлик. У XVIII – початку XX ст., коли українські землі були поділені між сусідніми державами: Польщею, Московією, Румунією, Австро-Угорщиною, ця ідея знайшла своє відображення у працях кращих вітчизняних мислителів, оскільки для боротьби за свої національні інтереси Україні була вкрай важливою територіальна єдність.

ПІДГОТОВКА АКТУ ЗЛУКИ

В результаті ухвалення III Універсалу Української Центральної Ради 7 листопада 1917 р. була проголошена Українська Народна Республіка, до складу якої увійшло 9 українських губерній. Під впливом цих подій в жовтні 1918 р. у Львові представники західноукраїнських політичних партій створили Українську Національну Раду, а 19 жовтня того ж року було проголошено утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Відтоді між урядами УНР і ЗУНР велися переговори про втілення ідеї соборності. 1 грудня 1918 р. у Фастові був підписаний «Передвступний договір» про об'єднання УНР і ЗУНР, у якому було заявлено про непохитний намір в найкоротший строк створити єдину державу. Восени 1918 року після перемоги революції в Австро-Угорщині, на уламках монархії утворилися незалежні держави: Австрія, Угорщина, Польща, Чехословаччина, Югославія, а також (як наслідок збройного повстання 1 листопада 1918 року у Львові та інших містах цього краю) Західноукраїнська Народна Республіка.

Уряд Західноукраїнської Народної Республіки – Державний секретаріат – у своїй зовнішній політиці під тиском народних мас та Галицької армії на перше місце поставив питання державного об'єднання з Наддніпрянською Україною. Досягнення державного об'єднання розглядалося, по-перше, як втілення в життя вікового прагнення українського народу до державної єдності, а, по-друге, як засіб об'єднати сили в боротьбі проти зазіхання Польщі на українські землі.

Проте голова Української Національної Ради Євген Петрушевич застерігав, що об'єднуватися з гетьманською Україною на даному етапі недоцільно, бо в «14 пунктах», оголошених американським президентом Вудро Вільсоном, народам Австро-Угорщини забезпечувалося право само-

визначення, а Росія в той час розглядалася як єдиний народ. Отже, злука з гетьманською Україною загрожувала б Східній Галичині також опинитися в складі «єдиної Росії».

В умовах політичної і дипломатичної ізоляції уряд Західноукраїнської Народної Республіки звернувся за допомогою до демократичних утворень на східних землях України.

Зазбручанська Українська національна рада надіслала до Києва свою делегацію для переговорів із гетьманом Павлом Скоропадським. Після зміни влади переговори велися з Директорією. Вже 1 грудня членами Ради державних секретарів ЗУНР Лонгином Цегельським і Д. Левицьким у Фастові було укладено «передвступний договір» з Директорією УНР про «злуку обох українських держав в одну державну одиницю». 3 січня 1919 року Національна Рада УНР у місті Станіславі (Івано-Франківськ) схвалила закон про об'єднання Західноукраїнської Народної Республіки з Наддніпрянською Українською Народною Республікою в Народну Республіку. 21 січня 1919 р. в Хусті Всенародні збори ухвалили приєднати до Української Народної Республіки Закарпаття. Наступного дня у Києві в урочистостях з нагоди свята Злуки брала участь делегація — тридцять шість чоловік — Західної області УНР.

ПРОГОЛОШЕННЯ ЗЛУКИ

Проголошення злуки було призначено на 12:00 години 22 січня 1919 року, тобто першу річницю проголошення четвертого універсалу про повну незалежність України.

22 січня було проголошено всенародним і державним святом. День видався погідний та гарний, з легким морозом. Київ був прикрашений національними синьо-жовтими прапорами, гербами. О 9:00 години ранку в усіх церквах відправляли богослужіння.

Головні торжества проголошення злуки проходили на Софійській площі. При вході з вулиці Володимирської на Софійську площу було зведено триумфальну арку, прикрашену старовинними гербами. Рівно о 12:00 години розпочалася урочиста церемонія проголошення Акта злуки. На мостовому вічі посол Західноукраїнської Народної Республіки Л. Цегельський передав грамоту Національної Ради «Про об'єднання Західноукраїнської Народної Республіки з Великою Східною Україною» голові Директорії Володимиру Винниченку.

Член Директорії Федір Швець урочисто зачитав Універсал Директорії: «...Віднині во єдино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України — Галичина, Буковина, Закарпаття і Наддніпрянська Україна. Здійснилися віковічні мрії, для яких жили і за які вмирали найкращі сини України. Віднині є тільки одна незалежна Українська Народна Республіка. Віднині український народ, увільнений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднати всі зусилля своїх синів для створення нероздільної, незалежної української держави, на добро і щастя українського народу.»

Після урочистого проголошення злуки на Софійській площі відбувся молебень, а потім — військовий парад під керівництвом полковника Івана Чмоли. Приймав парад полковник Євген Коновалець.

22 січня 1919 р. у Києві на Софійській площі відбулися урочисті збори, на яких був проголошений Акт Злуки (об'єднання) українських земель, засвідчений Універсалом про об'єднання УНР і ЗУНР в єдину Велику Україну. Ним стверджувалось об'єднання двох тодішніх держав, що постали на уламках Російської і Австро-Угорської імперій в єдину соборну Українську державу, яка відтоді ставала гарантом загальнонаціональних інтересів українців. Століттями розірваний

український народ визволився з неволі і возз'єднався на своїй землі в єдиній Українській державі.

Акт Злуки був глибоко детермінований історично і спирався на споконвічну мрію українського народу про незалежну, соборну національну державу. Він став могутнім виявом волі українців до етнічної й територіальної консолідації, свідченням їх самоідентифікації, становлення політичної нації. Вперше за 600 років він став реальним кроком до об'єднання українських земель, що вплинув на подальші національно-політичні процеси в Україні.

Наступного дня, 23 січня, розпочався Трудовий конгрес України, який мав виконувати функцію всеукраїнського парламенту. Акт злуки було затверджено вищим законодавчим органом України. На основі цих рішень Західноукраїнська Народна Республіка перейменовувалась у Західну область УНР (30 УНР). Єдиним державним гербом став тризуб замість раніше затвердженого для ЗУНР золотого лева на голубому полотні. У той же час злиття урядів, армій, законодавчих органів УНР та ЗУНР відклалося до скликання Установчих Зборів об'єднаної України, як це й передбачалося ухвалою Української Національної Ради від 3 січня.

МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД

Об'єднання українських земель відбулося юридично та політично. Проте державне об'єднання не відбулося. Тому перед фактом військової катастрофи восени 1919 і в 1920 роках уряди та військове командування ЗУНР та УНР дбали передусім про свої регіональні інтереси. Це яскраво проявилось в процесі переговорів Симона Петлюри з Польським керівництвом та в підписанні ним 21 квітня 1920 року Варшавського договору, згідно з яким, за визнання Польщею Директорії УНР, очолюваної С. Петлюрою, та надання військової допомоги проти більшовицьких урядів Росії та України. Польщі передавалася Галичина, Холмщина, Підляшся й Західна Волинь (включаючи повіти Рівненський, Дубнівський та частину Кременчуцького).

Окупація Польщею Західноукраїнських земель знову відсунула на невизначений період возз'єднання всіх українських земель. Воно відбулося лише у вересні 1939 року, але не як втілення в життя вікових прагнень українського народу, а як результат таємної радянсько-німецької змови від 23 серпня 1939 про сфери впливу, а також гри на патріотичних почуттях населення Західної України. Надії народу не справдилися. «Свято свободи, що прийшло зі Сходу», обернулося для населення жорстокими буднями.

На жаль, це об'єднання виявилось нетривким, і невдовзі історія розпорядилась так, що окремі частини українських земель знову опинились у складі різних держав. А методи, якими було здійснене нове об'єднання «сходу» і «заходу» в 1939 році, полишили в думах мільйонів українців незагоєні рани.

Юрій ВЕРБИЦЬКИЙ,
Радник-посланник Посольства
України в Румунії

Пишу цю статтю якраз на Івана Хрестителя, як кажуть гуцули. Мене спонукало написати дещо на релігійну тему, бо під час Різдвяних свят із телебачення дізнався, що в третьому тисячолітті існують і такі особи, що не знають чому святкуємо, чому постимо. Одні із них висловились, що різниця між Різдвом і Воскресінням Христовим є та, що на Різдво споживаємо печеню із свинячого м'яса, а на Великдень із ягнячого. Із цих відповідей можемо зробити висновок, що ці найголовніші християнські свята набувають комерційного значення, що в багатьох випадках в молодого покоління релігійні знання дуже обмежені. Сьогодні вже не можемо обвинувачувати комуністичну систему, котра розпалася тому 22 роки. Скрізь в школах кожний культ веде уроки релігії, існують кутки релігійної літератури, учні беруть участь в різних позакласних релігійних подіях і т.д.

У 1965 і 1966 р., коли я був учнем Педагогічної школи м. Сігета, провів Великдень у моїх однокласників Марії Григораш-Чубіки та Івана Лазарчука. На Воскресіння до церкви прийшло все село, навіть і солдати-пограничники, котрі були вільні в той час. Можемо почути і сьогодні, що за тоталітарних часів була заборонена релігійна література. В деякій мірі була обмежена така література, але існували парафіяльні бібліотеки, у великих містах існували книгарні з релігійною літературою. Так що, хто хотів закріпити теологічні знання, і в тих умовах мав можливість.

Ястурбований, що молоде покоління не має релігійних понять і знань, хоч школа і церква приділяють велику увагу цій справі. Святкувати, постити, ходити до церкви, давати милостиню – це обов'язки християнина, котрий повинен знати, чому треба мати таку поведінку.

Як мирянин без теологічної підготовки, хочу пригадати нашим землякам, що Господь наказує святкувати сьомий, а не якийсь інший день, бо Він Сам за шість днів сотворив світ, а в сьомий день і освятив його. Сьомий день Господь виділив для Себе, щоб цього дня люди прославляли Бога, віддавали Йому славу і робили діла милосердя.

Чому в християнській церкві святкується не субота, а неділя?

Старий Завіт був тільки тінню Нового Завіту. Його значення закінчилося в момент смерті Спасителя нашого на хресті. Христос, як Господь суботи, відмінив суботу згідно з пророцтвом:

«Ось дні надходять, – каже Господь, – і укладу з домом Ізраїля і з домом Іуди Завіт Новий. Не такий, як я уклав був за батьками їх, коли вивів їх з землі єгипетської... Я укладу закон Мій у мислі їх і напишу Його на серцях їх і буду Богом їх, а вони будуть Моїм народом».

Апостольський Собор у 51 році в Єрусалимі відмінив обрядовий закон Мойсея.

Уже перші християни святкували перший день тижня, що звався «день Господній» і «день Воскресний». В цей день апостоли й перші християни збиралися для богослужіння – ламання Хліба (Святого Причастя) на Літургії.

Отже, коли в Старому Завіті приносили Богові сьомий день, тобто шість днів працювали для себе, а сьомий святити для Господа, то в Новому Завіті по заповіді Божій стали святити для Господа день перший, день Воскресіння Господнього, а наступні дні працювали для себе.

Мою 65 років, коли я народився, в моєму селі, переважна частина односельчан були неписьменними, але знали дати всіх великих та інших церковних свят і давали новонародженим ім'я із церковного календаря.

Крім суботи у Старому Завіті і неділі у Новому Завіті, Господь повелів святкувати ще й інші спеціально встановлені дні. У Старому Завіті святкували Пасху, П'ятдесятницю, дні очищення,

Живімо за Законом Божим

новомісяччя, ювілейні роки й ін. У Новому Завіті Свята Церква встановила святкувати, крім неділі, ще й інші дні, коли споминаються події, які Господь звершив для нашого спасіння. Також і на честь Самого Господа та Пречистої і Преблагословенної Богоматері, ангелів і святих угодників Божих. Ці дні звуться святими. Головні з них такі (подаємо їх назву і на румунській мові за новим і старим стилем):

1. Різдво Пресвятої Богородиці – Nașterea Maicii Domnului 8/12 вересня.

2. Введення в храм Пречистої Діви Марії – Intrarea în Biserică a Maicii Domnului 21 листопада/4 грудня.

3. Благовіщення Пресвятої Діви про народження від неї Спасителя світу – Buna Vestire 25 березня/4 квітня.

4. Успіння Богоматері – Adormirea Maicii Domnului 15/26 серпня.

5. Різдво Христове і другий день Різдва, Собор Богоматері – Nașterea Domnului (Crăciunul) și a doua zi Soborul Maicii Domnului 25/26 грудня за новим стилем – 7/8 січня за старим стилем.

6. Стрічення Господнє – Întâmpinarea Domnului 2/15 лютого.

7. Хрещення Господнє (Богоявлення) – Botezul Domnului (Bobotează) 6/19 січня.

8. Преображення Господнє – Schimbare la față a Domnului 6/19 серпня.

9. Вхід Господній до Єрусалиму – за тиждень до Пасхи – Intrarea Domnului în Ierusalim.

У гуцулів кажуть Бечкова Неділя, а в інших українців – Вербна Неділя.

10. Пасха. Свято Пресвітлого Христового Воскресіння (Великдень) – першої неділі після весняної повні місяця – Învieirea Domnului, Sfintele Paști. Святкується того самого дня за старим і за новим стилем.

11. Вознесіння Господа – на 40-й день після Пасхи – Înălțarea Domnului. У румунів це День Героїв.

12. Зішестя Святого Духа на апостолів, Свята Тройця (Зелені свята), а в гуцулів Свята Неділя – на 50-й день після Пасхи. На другий день – свято на честь Святого Духа – Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea sau Rusaliile).

13. Воздвиження Хреста Господнього – Înălțarea Sfintei Cruci 14/27 вересня.

День Воскресіння Христового, Свята Пасха Господня – то найголовніше християнське свято, свято із свят. Інші перелічені тут свята звуться «великими» або «дванадцятими», бо їх 12.

Православна Церква святкує ще й інші свята Богоматері і великих святих.

В грудні місяці минулого року на уроках української мови з учнями гімназійного циклу, а головню із VII і VIII класами, я провів тестування щодо значення церковних свят та постів, як треба проводити дітям і старшим дні неділі та свят.

В кінці цих тестувань та розмов я дійшов висновку, що взагалі учні знають великі церковні свята і чому їх святкуємо, але не могли пояснити церковні пости та їх значення.

Викладання релігії в школі багато допомагає

дітям дізнатись про історію Православної Церкви (в нашому випадку) та її догматичні принципи.

Щоб не дійшов до якихось непорозумінь із учителькою релігії, мої тести, розмови провелися в рамках уроків історії, традицій українського населення села (в нашому випадку гуцулів) і так мої учні записали в своїх зошитах.

Крім свят, як окреме високе служіння Бога, Свята Церква встановила чотири пости:

1. Великий піст. Він триває 40 днів. До нього ще приєднуються Лазарева субота, Вербна Неділя і 6 днів Страсного Тижня.

2. Пилипівка, або різдвяний піст перед Різдвом Христовим. Триває 40 днів, починаючи, за новим стилем, 14 листопада і 27 листопада за старим стилем. Цей піст встановлено Церквою для того, щоб віруючі достойно приготували себе постом до зустрічі і відзначення свята Різдва Христового.

3. Петрівка. Від понеділка після неділі Всіх Святих (тиждень після Трійці) до дня Святих апостолів Петра й Павла 29 червня за новим стилем і 12 липня за старим стилем. Піст встановлений на спомин посту святих апостолів.

4. Спасівка. Піст перед Успінням Богоматері на спогад того, як Пречиста Діва Марія постом готувала Себе до Блаженної кончини життя на землі.

Є ще одноденні пости кожного тижня: середа – спомин зради Спасителя, п'ятниця – на спомин страждань і смерті Господа Ісуса Христа.

Також є піст 5 січня за новим стилем, 18 січня за старим стилем, перед днем Хрещення Христа, у день Воздвиження Христа Господнього 14/27 вересня – на спомин страждань Христових і в день Усічення голови святого Івана Предтечі 29 серпня/11 вересня.

Піст не є самоціллю. Це засіб приборкати тіло.

Коли людина сита, вона помишляє про земне, тілесне, мирське. В ситому стані трудно й каються. Краще каються люди, коли вони не є ситі. Як каже апостол, хто страждає, той не грішиться...

Сите тіло володіє над духом. Коли ж тіло страждає, то дух починає заволодівати тілом. Піст пригнічує тіло. Коли ми навмисно боремося з похотями тіла і приборкуємо його постом для покаяння, то дух наш звільняється, мислі яснішають, і молитва наша стає чистою та щирою.

Хто для Бога постить, той щиро молиться, кається в гріхах і готовий для всякого доброго діла. Хто не постить в установлені Церквою дні, той тяжко согрішає, наприклад, у Великий піст, а особливо на Страсному тижні. Цим він зневажає страждання Христові і стає невдячним за виявлену любов Христову до нас, принесення за нас Себе в жертву. Дітей, старших людей і хворих Православна Церква звільняє від посту.

Також на уроках історії і традицій українського народу я учням розповідав, як треба проводити дні неділі та свят, бо це дні Господні. Хто в ці дні працює для себе, краде їх у Господа. Такої роботи Господь Бог не благословить і те, що робиш, не піде тобі на користь.

Сьогодні ніби заробиш, завтра втрадиш або прохворієш. Краще робити в ці дні те, що заповідав Господь: присвячувати їх на добрі діла: ходити до церкви на службу Божу, молитися щодня, подавати милостиню убогим, читати релігійну літературу, працювати щиро, бо четверта заповідь рішуча засуджує лінивість, лінощі. Про таких апостол Павло каже: «Хто не працює, той не їсть».

Юрій ЧИГА

Література:

Святе Письмо,

Український православний

календар

Фестиваль українських колядок в Сігеті

15 січня на Мараморощині в м. Сігету Мармаціей відбувся XIX-ий фестиваль колядок, звичаїв та українських обрядів з нагоди зимових свят – Різдва Христового, Нового року та Одорців.

Прибули до Сігету колядники зі всіх сіл Мараморощини, де проживає українське населення, а також гуртки колядників з Арадського повіту з села Тирнова (керівник Анна Ганчик), із Ботошанського повіту з села Рогожешти (керівник Віктор Семчук), із Караш-Северінського повіту з села Копачеле (керівник Дмитро Попович), із Сучавського повіту з села Палтіну (керівник Ілля Савчук), із Тіміського повіту з села Кричово (керівник Ануца Гарітон), з Тульчанського повіту з Катерлезу (керівник Марія Гордей) та Леті (керівник Іван Максим). З України прибули групи колядників із міста Хуста «Камертон» (керівник Мішко І. Іванович), з Дилатина Івано-Франківської області «Черлені пацьорки» (керівник Володимир Черленюк).

На фестиваль прибула і делегація міста Великий Бичків Рахівського району Закарпатської області, яку очолювали секретар Місцевої Ради Валентин Ф. Божук та Надія і Микола Кузмич, представники департаменту культури.

Подія почалася в Українській Православній Церкві, де під проводом священика Миколи Лаурука відбулася Служба Божа і пролунали українські колядки.

Після богослужіння і колядування по центральній вулиці міста можна було бачити парад народних костюмів та колядників, які дійшли аж до будинку культури «Віорел Костін», де відбувся концерт, який тривав аж до вечора.

Головним організатором фестивалю був Мирослав Петрецький, голова Марамороської філії СУРу, який щиро зустрів і представив почесних гостей і всіх тих, які брали участь у цій події.

Далі голова філії надав слово депутату Румунського Парламенту Степану Бучуті, голові Союзу Українців Румунії, який привітав учасників XIX-го Фестивалю українських колядок та обрядів і який виступив із словом з цієї нагоди:

Вельмишановні гості! Дорогі українці!

Ми тішимося тим, що дійшли до XIX-го випуску однієї з головних наших річних культурних подій.

Фестиваль українських колядок, звичаїв та обрядів, запроваджений з нагоди Різдва св. Миколи, відбувається в місті Сігеті Марамороського повіту. Започаткований ще в 1993 році,

він відкриває ряд різних українських культурних подій на території Румунії.

Хочу назвати тут кілька таких подій:

- Дні Тараса Шевченка;
- Конкурс з декламування української поезії;
- Співжиття;
- Святкування ветеранів Другої світової війни;
- Традиційні звичаї на селі (Міра в Бистрім та День урожаю в Реметах);
- Відзначення історичних дат щодо існування українських поселень в Румунії і т.д.

Шановні гості!

Вітаю вас з нагоди Нового року, хай він принесе вам радості, добробуту та щастя у вашій оселі.

Бажаю вам міцного здоров'я і сили, щоб перебули цей рік і наступні роки без турбот і недостатків, в найкращих умовах.

На многая і благая літа!

Далі голова СУРу, депутат Степан Бучута вручив вельмишановним гостям та організаторам від імені Союзу грамоти за участь та підтримку цієї події. Було вручено грамоти та сурівські значки (значок, календар і ручку).

З вітальними словами виступили: префект Марамороського повіту Санду Покол, міністр, державний секретар Міністерства культури та культів Васіле Тіміш, сенатор Румунського Парламенту Георгіє Михайл Бирля, священик др. Микола Лаурук, від імені мерії економіст Йоан Бербуш, від імені українських колядників із Закарпаття Мішко І. Іванович.

Після виступів почалася артистична програма, якою керували викладачі Сімона Малярчук та Дмитро Коренюк.

На сцені культурного будинку виступили кілька відомих художніх колективів, які представили свою артистичну програму, яка містила гарні українські колядки.

Організаторам та провідникам гуртків були вручені грамоти та подяки від проводу СУРу.

Деякі місцеві журнали і глядачі висловили різні свої враження про XIX-ий Фестиваль українських колядок і обрядів і добре оцінили його.

Велика подяка організаторам та учасникам.

Депутат Степан БУЧУТА,
голова СУРу

Шануйте, поважаєте...

18 грудня минулого року у Сучаві відзначено день, присвячений учням, нагородженим першою, другою і третьою премією на різних національних та міжнародних конкурсах. Організатор події, шкільний інспекторат, попіклувався, щоб понад триста учнів із повіту отримали винагороду за їхні результати та плідну працю. Поряд із предметами, які вивчаються у школі, і українська мова була присутня на цьому святі завдяки національним конкурсам «Разом у різноманітності» та «День рідної мови». Вищезазначені конкурси дали шанс учням довести свої знання, здібності та зробити внесок у розвиток рідної мови.

Святкова подія провела гарно і приємно. Учні та викладачі української мови мали змогу поспілкуватися із представниками Консульства України в Сучаві, університетським асистентом Романом Петрашук, інспекторкою Лучією Міжок.

Генеральний консул Василь Боєчко та консул Василь Неровний із щирістю привітали наших учнів та викладачів, яких обдарували гарними подарунками.

На мою думку, кожний учасник цієї події відчув радість і гордість усвідомлюючи, що своєю працею прикрашає барвистий зільник освіти. В ті моменти я пригадала слова мудрого відомого професора, який радив нам, викладачам, на одному із іспитів: «Якщо існує насправді, то доведіть це вашою працею.»

18 грудня українська мова доказала, що існує не лише у підручниках, вона звучить на дитячих устах, яким треба безупинно прищеплювати любов і повагу до рідного слова.

Учні присутні на події: **Усатюк Андрій**, **Нікіфурюк Джорджіана**, **Гавриш Христина**, **Гоменюк Ралука**, **Гавриш Маріела** (восьмирічна школа с. Балківці – викладач Анка Штюбіану); **Чернеуцан Маріус** (восьмирічна школа с. Балківці – викладач Конвалія Григорчук); **Верега Міхаєла** (восьмирічна школа с. Палтіну – викладач Віоріка Неґуре); **Котларчук Іоана** (восьмирічна школа с. Палтіну – викладач Ілля Савчук); **Николаїшин Лучіан** (восьмирічна школа с. Качіка – викладач Прекупану Марія); **Шмігельський Сердзіу** (теологічний православний семінар ім. Митрополита Дософтея, Сучава – викладач Лучія Міжок); **Габур Марія**, **Кордубан Ярина**, **Танасійчук Елена**, **Короаме Анкуца** (Національний коледж ім. Михая Емінеску, Сучава – викладач Лучія Міжок); **Марочко Марія** (Національний коледж інформатики ім. Спіру Гарета, Сучава – викладач Лучія Міжок); **Урсакі Діана** (Національний коледж ім. Евдоксіу Гурмузакі, Радівці – викладач Джорджета Штефан); **Зюб Тамара**, **Костіл Павло** (Технічний коледж м. Радівців – викладач Джорджета Штефан); **Котларчук Йонела** (Коледж ім. Андроніка Мотреску, Радівці – викладач Джорджета Штефан); **Данилюк Ніколета**, **Козачук Мар'яна** (Технічний коледж ім. Лацку-Воде, Серет – викладач Антонета Кідеша)

Молоде покоління – це надія, що наша мова солов'їна лунатиме вічно...

Анка ШТЮБІАНУ

НИЗКА УКРАЇНСЬКИХ ЗАХОДІВ У МУЗЕЇ РУМУНСЬКОГО СЕЛЯНИНА

У грудні минулого року в Музеї румунського селянина Посольство України в Румунії спільно з Союзом українців Румунії провели низку культурно-мистецьких заходів.

З нагоди зимових свят та 20-річчя встановлення дипломатичних відносин між Україною та Румунією відбувся концерт, у якому взяли участь вокальні ансамблі «Зоря» Бухарестської філії СУР у та «Камертон» з міста Хуст.

Пані Ярослава Колотило, радник у Міністерстві культури і культів Румунії, привітала присутніх на цьому святі, а тимчасово повірений у справах України в Румунії Віорел Котик зазначив: «Сьогодні в цій залі два українські творчі колективи – один з України, а інший з Румунії, зачарують нас своїми дзвінками голосами, наближаючи до неповторної атмосфери чудових зимових свят Різдва Христового та Нового року. Загалом, ця зима виявилась знаковою як для української держави в цілому, так і для українсько-румунських відносин.

Виступає Тимчасово повірений у справах України в Румунії Віорел Котик.

Андрій Ребрик, представник української молодіжної ужгородської організації «Пласт», яка передала Вифлеємський вогонь, зазначив у своїй промові: «Щиро радий передати вам частину добра, частину тепла, цей Вифлеємський вогонь, який пластуни розповсюджують не тільки по Україні, але й у країнах, де проживають українці. Сподіваюсь, що цей вогонь доброти, тепла, благодатний вогонь, буде горіти не тільки у ваших домівках, у ваших лампадках, але й у ваших серцях.»

Також з цієї нагоди відбулася презентація книги Івана Кідещук «Клич висот», надрукованої 2011 року видавництвом «Золоті литаври» (Чернівці), за сприяння Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича. Книгу презентували професор Чернівецького національного університету Володимир Антофійчук та її автор Іван Кідещук.

«Ця книга – справді вияв високого людського духу. Це одвічний потяг людини до осягнення сутності Бога, до осягнення того як Господь послав свого сина у цей світ, щоби кожен, хто у нього вірує, ідучи за словами Святого Євангелія, не загине, а мав життя вічне. Саме такою видається мені високоморальною і високодуховною прозою, яку представив у своїй книжці Іван Кідещук. Окрім цього, мені надзвичайно приємно, що автор звернувся до тих постатей української духовності, які є знаковими, як постать Тараса Шевченка, близької нам Ольги Кобилянської, яка народилася у Гура Гуморулуй на благословенній румунській землі, і постать Сильвестра Яричевського, який значну частку свого життя провів у місті Сереті, де був і професором гімназії та чудовим мером. Також надзвичайно приємно, що у цій книжці представлені й ті, хто творить на теренах румунської держави українською мовою. Це надзвичайно, як на мене, потужний пласт української літератури. Мені дуже приємно, що Іван

Кідещук звернувся до творчості українських авторів, які працюють і живуть у Румунії. Я запрошую Вас до такого діалогу автора і читача. Читайте, отримуйте насолоду і підтримуйте своїми працями, своїми книгами оцю традицію книговидання як українською, так і румунською мовами», – зазначив у своїй промові професор Володимир Антофійчук.

Автор книги, Іван Кідещук, ствердив, що головна ціль його книги «Клич висот» є покликання до наших людських висот: «Для мене сьогодні дуже емоційний момент на сцені Музею румунського селянина у Бухаресті, де був переданий Вифлеємський вогонь, світло Ісуса Христа, світло миру, де

ми почули прекрасні колядки, які піднімають наші серця до небесних висот. Як бачите, так стається у моїй книжці «Клич висот», виданої видавництвом «Золоті литаври» у Чернівцях за сприяння Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича та за допомогою професора Володимира Антофійчука, який є її редактором. Клич висот, коротенько сказати, це висоти наших людських прагнень. Кожна людина, якою б вона не була, де б вона не жила, прагне до небес, до синіх висот. Вона прагне у вірі, у любові до Бога, до всього душевного, до якого вона належить, від якого залежить її спасіння. Головне послання цієї книжки це покликання до наших людських висот. Вона містить коротку прозу, у ній представлені постаті української літератури, сучасної літератури Румунії і навіть постаті людей, які живуть між нами, яких ми пізнаємо, поважаємо та любимо, якраз любимо їхні устремління до висот.»

Перед спектаклем.

Першого грудня всі українці відзначали всеукраїнський референдум, в ході якого український народ практично одностайно висловився за відновлення державної незалежності нашої Батьківщини. А першого лютого 2012 року виповняться 20 років від встановлення дипломатичних відносин між Києвом та Бухарестом. Радий відзначити, що цю ювілейну дату Україна і Румунія зустрічатимуть в умовах значного нарощування взаємодії у всіх вимірах двосторонніх відносин: політичних, культурно-гуманітарних і торговельно-економічних».

Гості з України подарували українській громаді Бухареста не тільки низку чарівних мелодій, але і Вифлеємський вогонь.

Дзвінкоголосі дівчата

Співає «Зоря».

Наприкінці заходу художній керівник вокального ансамблю «Камертон» оцінив його: «Сьогоднішнє свято, яке проводилось з ініціативи Посольства України в Румунії, на мою думку, пройшло на хорошому рівні. Здається, що такі свята необхідні для того, щоб, у першу чергу, підтримати українців, які живуть у Румунії, які повинні пам'ятати про своє українське коріння, про свою українську культуру. Відроджувати по мірі можливого наші народні традиції, наші пісні, нашу усну народну творчість. І особливо, коли це робиться напередодні таких свят як Різдво Христове та Новий рік, це надзвичайно важливо.»

Михайло ТРАЙСТА
Фото автора

ЄВСЕБІЮ ФРАСИНЮКУ - 65

За традицією, у перший день по Різдвяному святі у домі негостинської вчительської сім'ї Євсебія та Ліці Фрасинюків збираються гості – найближчі друзі. В цей день газда святкує річницю свого народження. А гостями цього разу були поет, маляр і диригент Михайло Волощук, викладач і диригент Микола Майданюк з дружиною Сільвією, викладач і письменник Іван Кідешук з дружиною Дорою, викладач Віктор Серединчук з дружиною Клементиною, аптекар Юрій Пережук з дружиною Клавдією і автор цих рядків.

Цвіт негостинської інтелігенції, без якої не можна уявити культурного життя села останнього півстоліття. Бо ж хіба можна забути, що тоді, коли минулого року у присутності видатного українського поета, політичного і громадського діяча Івана Драча, чернівецьких письменників і університетських професорів, представників Генерального Консульства України у Сучаві та інших поважних гостей Негостина відзначала 50-річчя культурної діяльності, за круглим столом і на сцені були першопрохідці культурного життя Негостини Микола Майданюк та його дружина (дівоче прізвище Ріщук), виконавці головних ролей у п'єсах української класичної драматургії, чільний актор у цих п'єсах, поет, маляр, прекрасний музикант Михайло Волощук? Жаль, що не дожив до цієї події чудовий режисер і актор, учитель Дмитро Куява, котрий так передчасно пішов з життя.

Хоча їм уже минуло сімдесят, Микола Майданюк і Михайло Волощук, як кажуть, іще не складають зброї. Перший і досі керує мандолінно-вокальним молодіжним колективом «Негостин-

ські струни», з яким виступав і на всеукраїнському фестивалі у Києві, а другий керував «Негостинськими квітами».

Задушевно було за святковим столом у гостинному домі ювіляра Євсебія Фрасинюка, котрий вивів у життя десятки поколінь негостинських учнів, був модератором численних культурних подій, котрий друкує в «Українському віснику» глибокодумні есе і зразкові репортажі і навіть пробує перекладати Сковороду на румунську мову.

Колядували («Радуйся, земле», «Новая радість стала»), співали у супроводі гри на акордеоні Михайла Волощука. Розсмовувалися спогади далеких літ, на які особливо дотепний Микола Майданюк (варто би їх записати, бо то вже історія!).

Та розглядаючи застольних, у серце мимоволі закрадався щем. Та ж ці достойні негостинські мужі немолоді – всі вони вже далеко перейшли за полудень віку. Наймолодший серед них – 65-річний ювіляр Євсебій Фрасинюк. Чи матимуть вони гідних наслідників? За кафедрою напевно мають і матимуть, бо в Негостині учительський загін завжди був славний, дружній, працьовитий, котрий, зокрема, боровся за збереження рідної мови у школі.

А чи і на культурній ниві будуть такі ж продовжувачі – ось знак запитання. Часи міняються, і люди міняються, молодь розходиться світами, шукаючи кращої долі, кращого життя. Чи обережуть погруддя Тараса Шевченка, ім'я Назарія Яремчука дім культури від пустоти? Скільки з тих юних талантів, що прекрасно співали і грали, продовжують це робити під багетом Миколи Майданюка, стануть на його місце? Аби воно сталося так, необхідно, щоби вони пустили своє коріння у рідному селі, а це не так просто. Адже минулися часи, коли мрією молодих було вернутися учителем чи викладачем з вищою освітою до рідної школи.

Я переконаний, що як ювіляр Євсебій Фрасинюк, так і його старші друзі посіяли здорове зерно у душах своїх вихованців, та як проросте воно до кінця?

Про це не говорилося за святковим столом, але я певен, що такі запитання не обминають роздумів тих, що підняли чарку за здоров'я і тривалу трудову та духовну насагу ювіляра.

З роси і води тобі, друже Євсебію! На многії і благополучні літа!

Михайло МИХАЙЛЮК

РІДНЕ СЕЛО

Люблю моє село, як Божу Матір,
Без нього висох би, як в лісі пені.
Для нього склав би я кантату,
Аби раділо нею кожен день.

Я народився у його суцвітті
І ріс у ньому, у його теплі.
Для мене це село єдине в світі,
Незгасний вогник у життєвській млі.

Не замкнені були його ворота,
Як повертався я із нелегких доріг.
В душі цвіла троянда злотна,
Коли ступав на батьківський поріг.

І вмиг з душі зникали всі завії,
А втома не торкалася чола.
У грудях бушували світлі мрії,
Яких розвіяти розлука не змогла.

А материнська усмішка ласкава,
Як Боже слово у святкову мить.
Забути цього я не маю права –
Хіба без них я міг би жити?

В селі я цьому виріс, став на ноги,
Із нього перші кроки в світ ступив.
Воно і запорука, й засторога,
На манівцях без них я б заблудив.

Веде мене надійними шляхами,
Від блуду береже і відганяє зло.
Туди веде, де є церковні брами
І де своє він має джерело.

Людей де кличуть дзвони до молитви,
Де віра божжа сяє в їх очах.
А не до злочи чи якоїсь битви,
Після якої видно біль і жах.

Я син його довіку довірливий,
Йому не раз на скрипці грав.
Я в рідному селі завжди щасливий,
Хоч деколи з ним плакав і страждав.

Я прямо йду, як має йти людина,
Щоб випити солоду з сільських криниць
І заспівати пісні Негостини,
Пісні вже призабутих вечорниць.

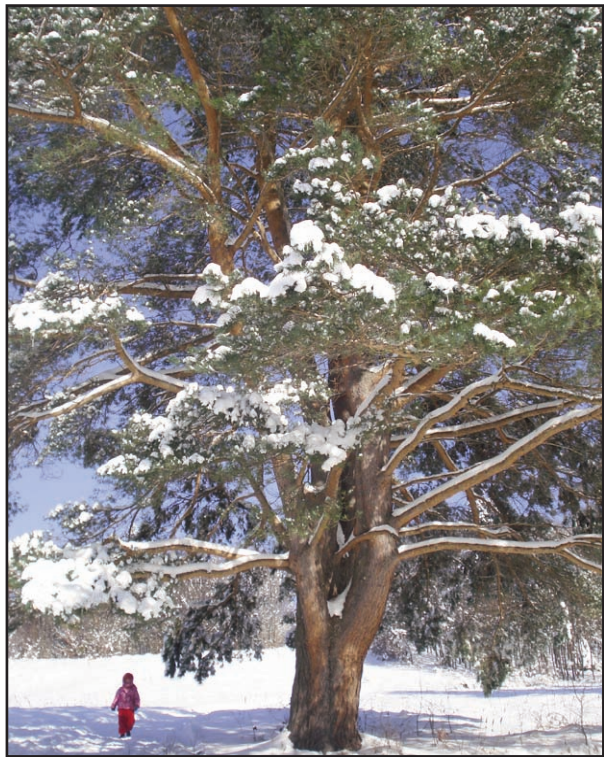
Пісні ті старовинні, божественні,
Яких мій дід багато знав
І вчив мене, хлоп'я зелене,
Щоб я колись їх людям передав.

Я це роблю, бо й нині їх співаю,
Вони живуть у рідному селі.
Я в них знаходжу той куточок раю,
Де Бог дав місце матері моїй.

Бо і вона їх лагідно співала,
Як колисала, би мене приспав.
А потім з ними в світ мене послала,
Щоб гріла серце їхня благодать.

Тому люблю село і так кохаю.
Воно в душі моїй, як мак цвіте.
Я місця іншого у світі не шукаю,
Воно для мене вічне і святе.

Михайло ВОЛОЩУК

ВИФЛЕЄМСЬКИЙ ВОГОНЬ

Минулий 2011 рік був одним із непростих років. Світ був зобов'язаний боротися з глибокою фінансовою та економічною кризою, яка, на думку багатьох спостерігачів, є результатом духовної та моральної кризи. В арабському світі відбулися революції, а в Лівії не обійшлося без війни. Минулий рік був непростим і для української громади в Румунії. Він був роком підбиття підсумків та намічення нових напрямів в діяльності СУРу, тому що в кінці вересня відбувся його З'їзд. А З'їзд у нас не проходить, на жаль, без напруги, без суперечок і без навіть скандальних моментів. Тому, у момент переходу від старого року до нового нам потрібні мир, тепло та злагода, душевний спокій, любов до людей і до світу. Символічно ми, українці Румунії, отримали все це в формі «Вифлеємського вогню миру» від представників української молодіжної організації «Пласт», які передали його українцям Клужу та Бухаресту. В Клужі передання відбулося в приміщенні СУРу, а

Австрії. Вони разом зі скаутами привезли цей вогонь з Вифлеєму перед Різдвом і почали передавати людям, церковним громадам. Скаути передавали його в різні сиротинці, будинки пристарілих, різних людей, які позбавлені комфорту, у яких життя не склалося. Відтак ця естафета набула світового масштабу, тому що кожна скаутська організація побачила що, справді, в передачі цього вогню можна робити добрі діла. Особливо коли ми говоримо перед Різдвом, перед народженням Ісуса Христа, всі ми задумуємося що ми доброго зробили, що недобре, десть погано, треба комусь пробачити. Власне, символ передачі цього вогню – це є маленька іскорка, яку ми передаємо від людини до людини, від свічки до свічки, від громади до громади, від церкви до церкви, яка символізує

мир, спокій душевний, доброт і розуміння цього свята, яке ми будемо зустрічати, свято народження Ісуса Христа. До України цей вогонь потрапляє через таку скаутську естафету, яку ми тепер уже приймаємо від австрійських скаутів, а також від польських харцерів на україно-польському кордоні. І далі уже передаємо тут по Україні людям, громадам, владним установам, дитячим будинкам, санаторіям різним і так далі. Просто людям, які зголошуються, навіть є такі, які надходять через мережу Інтернет, через Facebook, або якісь інші соціальні мережі і просять: «Ви можете нам принести вогонь?» Чому би їм не

передати цей вогонь і залучити в такий спосіб цих людей?

Знімок на пам'ять.

в Бухаресті якраз в суботу, 17 грудня, в Музеї румунського селянина. Посольство України в Румунії спільно з Філією Союзу українців Румунії міста Бухарест з нагоди зимових свят та 20-річчя встановлення дипломатичних відносин між Україною та Румунією зорганізували концерт, у якому взяли участь ансамбль «Зоря» Бухарестської філії СУРу та народний вокальний ансамбль «Камертон» з м. Хуст Закарпатської області. В Бухаресті українська молодь згуртована навколо ансамблю «Зоря», тому на цій події була широка присутність молодих українців, і взагалі українців, які проживають в Бухаресті. Це символічне передання вогню відбулося в межах цього свята на сцені, в присутності всіх гостей. Для того, щоби дізнатися більше про цю традицію, я записав інтерв'ю з Андрієм Ребриком, координатором міжнародної акції Вифлеємського вогню миру в Україні.

Богдан Климпуш: – Пане Андрію, розкажіть, будь ласка, про цю передріздвяну традицію розповсюдження Вифлеємського вогню миру. Звідки вона почалася, яка її історія?

Андрій Ребрик: – Цю традицію започаткували австрійські скаути спільно з австрійською телерадіокомпанією ОРФ в кінці 80-их років для того, щоби загладити деякі гострі кути на релігійному і на політичному життєвих фронтах в

Ми принесли вам вогонь миру.

Богдан Климпуш: – З котрого року ви передаєте вогонь і українській діаспорі, українцям за межами України?

Андрій Ребрик: – Це уже третій рік підряд, коли ми вирішили передавати вогонь саме українцям, які проживають за кордоном, за межами України, в діаспорі. Є гарні приклади в Естонії, Латвії, в Німеччині, де українці беруть вогонь від скаутських організацій тих країн, від німецьких, від естонських, від латвійських. Але людям набагато приємніше отримувати цей вогонь від українських пластуновів. Все ж таки, ми є один народ, у нас є одна історія, одні традиції, і таким чином ми підтримуємо цих українців за кордоном, даємо можливість ще раз зустрітися, познайомитися, відсвяткувати, народжуються нові ідеї при зустрічах, нові знайомства і так далі. Це важливо з огляду на те, що, як правило, українцями в діаспорі мало хто цікавиться. В Україні завжди їх трактують в контексті або заробітчанства, або чогось такого. А для нас це справді можливість долучитися і зрозуміти тих українців і, можливо, досягнути ті причини, чому ж вони виїхали, чи чому вони залишилися проживати у відповідних країнах. Для нас це можливість засвідчити, що ми один народ, що у нас є одна культура, одні традиції, одна історія. Цей вогонь, який горить, він не тільки фізичний вогонь, як свічка, але він вогонь у наших серцях і, власне, цей вогонь об'єднує всіх українців безвідносно, де вони знаходяться, чи в Європі, чи в Америці, чи в Австралії, чи десть в Аргентині. Будь-де, де проживають українці.

Богдан Климпуш: – Що ви відчуваєте, коли передаєте цей вогонь українським громадам за межами України? Що ви відчували, коли передали вогонь українцям та молодим студентам в місті Клуж?

Андрій Ребрик: – Минулого року, коли ми передавали вогонь українцям в Талліні в Естонії, то були такі старші люди, уже старші покоління, такі дідусі і бабусі, і ми коли перепалили свічку, сказали своє слово, заспівали пісню Вифлеємського вогню, вони просто плакали. Вони плакали від щастя. Це, мабуть, найбільша подяка і найбільше те, що нам можуть подякувати за те, що ми приїхали. Це справді маленьке людське щастя, яке ми їм принесли.

Богдан Климпуш
Фото автора

(Закінчення на 9 стор.)

Вифлеємський вогонь миру передається бухарестським українцям.

МИРУ В РУМУНІЇ

Приблизно таке саме я відчуваю. Я бачу, що цим людям потрібна увага, потрібно цікавитися, як вони проживають, що вони роблять. Для мене це стан такого морального задоволення, що я справді зробив якусь добру справу для людей. Я можу і не знати хто вони такі, але я знаю, що вони українці, мають українські корені. В Клузі було дуже гарно, було багато молоді. Я дуже радий, що молодь і в Румунії об'єднується і має бажання щось робити, працювати, організовувати якісь акції, долучатися до такого життя. Бо життя це рух. Якщо ми десь зупинимось, то завжди втрачаємо цю потенцію, якусь силу. А так, якщо ми постійно рухаємося, постійно їдемо вперед і постійно у нас горить цей внутрішній вогонь, то завжди це буде краще для нас і для сім'ї, для суспільства і для того міста, де ми проживаємо, для тої держави, де ми проживаємо.

Богдан Климпуш: – Я знаю, що пластуни проводять різні заходи з молоддю в Україні. Чи є якась співпраця з молоддю діаспори і які варіанти співпраці можна запровадити з українською молоддю в Румунії?

Андрій Ребрик: – Пласт є організація світового масштабу, тому що Пласт є в дев'яти країнах світу офіційно як скаутська організація, в тому числі і в Україні, як національна скаутська організація. Цього року ми святкуємо сто років нашої організації, сто років від дня заснування Пласту, і саме акція Вифлеємський вогонь це перша така акція до сторіччя. Так само ми проводимо понад 90 таборів для дітей в Україні, різноманітних мандрівок, різноманітних містеческих акцій, різноманітних спортивних, туристичних акцій, всеукраїнські змагання з пішохідного туризму, різні водні ділянки. Ми так само займаємося повітряним пластуванням, військовим пластуванням. Тобто, різноманітність дуже велика. Стосовно молоді в діаспорі, то там, де є Пласт, в тих країнах, і навіть там, де є українські більші громади, завжди вони долучаються до діяльності організації Пласт. Наприклад, як це є Бельгія, яка дуже тісно співпрацює з німецькими пластунами, чи в Британії, Ірландії, де вони тісно співпрацюють між собою. Так само, зрозуміло, щодо Канади або Сполучених Штатів, де є великі осередки пластові. Там виконується така класична пластова програма. В тих країнах, де є українці, але офіційно немає Пласту, це є, зокрема, одна з наших ідей, щоби, можливо, тут організувати Пластові осередки. Акція Вифлеємського вогню це один з перших кроків, щоби спробувати зорганізувати українську молодь в Румунії. Є добрий приклад в Клузі, я думаю, що це буде і в Бухаресті, де би спробувати показати як ми це робимо в Україні, як організувати табір, як провести якусь акцію, як організувати якусь виставку, чи зібрання. В Україні для дітей це стають речі, скажімо, само собою зрозумілі. Ми хочемо передати цей досвід не тільки в Румунії. Наприклад, паралельно відбувається поїздка до країн Прибалтики, де є також великі осередки українців, але немає Пласту. Це Литва, Латвія, Естонія, де ці люди, українці, розуміючи роль, цілі і завдання Пласту, активно підтримують. Я думаю, що з нашого боку максимально буде сприяння, проведення чи залучення цієї молоді до наших проєктів тут, в Україні, і якщо буде

можливість і фінансова в тому числі, бо це немало важливий факт, то ми не обмежимося тут, в Румунії, тільки акцією Вифлеємського вогню, а будемо провадити, можливо, семінари, якісь зустрічі. Зрештою, є і такі свята, як Андріївські вечорниці, і Миколая, і Пасха, і багато інших народних свят, які ми можемо святкувати, де проживають українці незалежно від кордонів. Відповідно, в рамках святкування сторіччя я запрошую тих українців, і в Румунії, і усюди, де почують цю передачу. Якщо будуть мати бажання, то в серпні 2012 року можуть долучитися до святкування сто років Пластової організації, яке буде відбуватися у Львові на території Українського католицького університету. Це буде ювілейна міжкrajова Пластова зустріч. Щиро всіх запрошую, щоб ви подивилися хто такі пластуни, як вони виглядають, що вони роблять, як вони існують, як то кажуть, «в природі». Бо одне діло говорити, розказувати та показувати на картинці, а друге діло відчутти, коли ти сидиш біля ватри, поруч тебе друзі, ватра горить, а ви співаєте пісень, знайомитеся, народжуються якісь нові ідеї, відбувається цей життєвий рух, який гарно закінчується за

Слово перед концертом.

Пластовою традицією в кінці дня на таборі такою іскрою, коли всі тримають один одного за руки і передають символічну іскру, яка об'єднує тих людей, які стоять в одному міцному колі і яка об'єднує не тільки цих пластунів. Зрештою, якщо сказати метафорично, дуже часто це об'єднує українців по всьому світі, де вони проживають і де вони уже оселилися.

Андрій Ребрик є старшим пластуном Целібат Мурлики, координатором міжнародної акції Вифлеємського вогню миру в Україні, референтом головної пластової булавки з розвитку Пласту в Європі.

Різдво Господа Нашого Ісуса Христа

6 січня українці комуни Готлоб Тімішського повіту в домівці СУРу організували Свят Вечір, на який було запрошено кілька українських родин.

Коляда була відкрита автором цих слів:

– Христос рождається! Славимо Його!

З Святим Різдвом вітаю, всім здоров'я бажаю!

Господарю на воли,
Господині на квочки,
Хлопцям-дівчатам на гуляння,
Малим дітям забавляння,
Христу Богу вихваляння.

Дальше виконали кілька українських колядок. Але найважливіше було те, що жінки приготували давній український звичай Святого вечора.

Для цього було приготовлено 12 пісних страв: голубці, гриби, сливи, пироги, горох і т.д. Щоб сісти до Святої вечері, Алекс запросив всіх присутніх сказати молитву «Отче Наш».

Дальше автор цих слів просив у молитві Господа Бога прислати на вечерю душі всіх побитих лісами, загублених дорогами, потоплених водами, а опісля прийняти їх у Царство Небесне, щоб разом з святими ангелами прославляти ім'я Господа.

Опісля кожна родина отримала по аркушу паперу, на якому були написані «Десять українських заповідей», якими повинні керуватися українці. Ці заповіді написав автор цих слів.

1. Люби і молися до Господа Бога по-українськи!
2. Люби Україну і український народ!
3. Люби свою рідну мову!
4. Люби українця, як самого себе!
5. Борони скрізь українську справу!
6. Допомогай бідним людям морально і матеріально!
7. Читай і купуй українські газети, журнали, книжки!
8. Організуй святі Літургії, будуй церкви!
9. Не забувай жертвувати на церкви і монастирі!
10. Пам'ятай слова Тараса Шевченка, пророка українського народу: «Борітеся, поборите!»

Закінчили ми Святий вечір з такими побажаннями: Дай, Боже, діждати зимових свят при здоров'ї та злагоді і наступного року!

Хай Господь Бог милує всіх нас і хай має у своїй опіці на кожному кроці.

Микола КОРНИЩАН

Дещо про народну ношу

Я ще добре пам'ятаю як декілька жителів буковинського села Марицейка (громада Дарманешти), які народилися наприкінці XIX-го століття, ходили одягнені в народних костюмах.

Дівчата у народних костюмах с. Калинешти Енаке.

Нагадаю кілька імен (вони вже давно померли. Хай їм буде земля пером і пухом!): Іван Мазуряк (мій дід по матері), Бурдуж, Мудрик, Мітуня, Скупей та інші.

У неділю, чи то в якесь свято, ці люди сходилися в центрі села Марицейка в народному одязі і здоровкалися на кільках мовах: румунській, українській, німецькій і навіть угорській. Тут читачі здивуються: як і по-угорськи? Так, адже вони служили в австрійській армії. Ось я забув сказати, що вони здоровкались і по-російськи, теж завдяки двом світовим війнам.

В наші дні в такий стрій одягаються дуже рідко, і то тільки старі жінки на якесь свято...

Жіноча ноша складається з сорочки, вишитої бусинами (пацьорками). Нині вже вишивають шовком чи там чимось блискучим; опинка та киптар. Опинка

оперізувалася окрікою.

Чоловічий: сорочка вишита навкруг шиї, лона та рукави, домоткані селянські штани. Оперізувалися поясами. Пояси були доморобні і мали дуже гарні кольори. На голові носили шапки, на ноги давно взували постолі, а пізніше чоботи, взимку носили кожухи.

Часи змінилися, всі почала одягатися по «німецьки», тобто у фабричні костюми.

Життя змінилося! Можимо бачити по телевізору артистів, чи то професіоналів, чи аматорів, в чудесних костюмах...

Микола КУРИЛЮК
Фото автора

Учні I-IV-их класів школи с. Марицея.

Учні V-X класів школи с. Марицея.

Група хлопців і дівчат у місцевих костюмах.

Дівчата у народних костюмах с. Марицея та Дарменшти.

Різні покоління в народних костюмах.

СТЕПАН КЛОЧУРАК, ПРЕЗИДЕНТ ГУЦУЛЬСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

(продовження з минулого номера)

Розчарувавшись в партійній роботі, у другій половині 20-х років Степан Клочурак зайнявся підприємництвом. Разом зі своїми братами та батьком заснував підприємство для сплаву лісу, яке добре просперувало. Pozнайомившись з дочкою закарпатського священика Оленою Тезге-Ереші (родичкою А. Волошина), 26-річний Ст. Клочурак одружується, а в 1922 році в них народилася єдина дочка Ольга.

На початку 30-х років Чехо-Словаччина встановила високі мита на вивіз дерева, і підприємство Клочураків зазнало економічного краху, збанкрутувало. Після банкрутства підприємства банк забрав у Клочураків усе майно і виселив їх із власного ужгородського будинку.

Довго без політики Ст. Клочурак не витримав, вступив в Аграрну Партію, і його було обрано головою української закарпатської секції, а 4 липня 1938 року членом комісії Аграрної партії для ведення переговорів з урядом ЧСР стосовно автономії.

«Найвизначнішим періодом життя Ст. Клочурака можна вважати 1938-1939 роки, коли почали на практиці здійснюватися ідеали, за які він боровся від 1918 року. Хоч Карпатська Україна 1939 року закінчила своє існування набагато трагічніше, ніж Гуцульська Республіка 1919 року, все ж таки в житті закарпатських українців вона відіграла історичну роль, бо перед цілим світом демонструвала волю закарпатців жити в єдиній сім'ї з 50-мільйонним українським народом» – пише Петро Мушинка у своїй роботі про Ст. Клочурака.

26 жовтня він став особистим секретарем прем'єра уряду А. Волошина, відповідав за політичний бік діяльності прем'єра, головним чином за міжнародні зв'язки, завдяки чому 2 листопада брав участь у Віденському арбітражі. 2 січня 1939 р. його було іменовано надкомісаром Президії уряду, 6 березня його призначено міністром господарства Незалежної Карпатської України, а після того на посаду міністра військових справ.

Окупація угорськими військами Карпатської України застала Клочурака у Відні, його сім'я (дружина, дочка та три брати – Андрій, Василь і Федір) виїхала в Румунію, а звідти через Югославію потрапила до Австрії. В угорській пресі писало, що Степана Клочурака розстріляно, але, на щастя, це не була правда, і він зустрів свою родину у Відні, звідки переселилися у Прагу, де очолив Ліквідаційну канцелярію уряду Карпатської України. За свою діяльність він був під постійним наглядом німецького гестапо, а після замаху на німецького протектора Чехії і Моравії Гайдріха його було заарештовано.

Наприкінці війни друзі попереджали Степана Клочурака, щоб не залишався у Празі на поталу радянським «визволителям», а емігрував на захід. Він відмовився від цієї пропозиції і прийняв тверде рішення залишитися у Празі. Не почувачи за собою жодної провини, з чистим сумлінням 9 травня

1945 року зустрів перші частини Радянської Армії, а 14 травня члени горезвісного СМЕРШу арештували його і разом з Августиним Волошином відправили літаком у Москву, де посадили їх у Лефортовську в'язницю, де бувший президент Волошин помирає після 8-го допиту, а Клочурака 26 грудня 1946 р. засудили на вісім років виправно-трудоих таборів. З Лефортовської в'язниці його було переведено у в'язницю Майданек, а звідти в імпровізований лазарет табору в селищі Сухо-Безводное Нижньогородської області, звідки після двох років неволі зміг подати сім'ї в Прагу вістку, що живий. У середині 1947 р. його було відкомандовано у північне місто Воркуту. Там він шість років працював шахтарем у важких умовах.

У травні 1953 року, за кілька днів перед виходом на волю, йому зачитали нову постанову про обов'язкове перебування у Воркуті, а це означало вічне заслання. 1956 року, коли вже настала Хрущовська «відлига», йому було дозволено провести відпустку в рідному селі Ясіня, та про подорож до Праги не могло бути і мови.

Завдяки багатьом петиціям, яких Клочурак вислав у Прагу, Москву і навіть особисто до Микити Хрущова, 18 жовтня 1957 року повертається до Праги, де до 74-го року життя працював робітником геологічного розвідувального підприємства, коли виписався на пенсію, яка була мінімальною, бо йому до робочого стажу зарахували лише дванадцять років, відроблених в геологічному підприємстві та службу в австрійській армії під час Першої світової війни. Вийшовши на пенсію, він і надалі працював в тому самому підприємстві добровільним «бригадником».

Навесні 1974 року Ст. Клочурак отримав довгоочікуване офіційне запрошення від сестри з Ясіня на відвідини рідного села і дозвіл на виїзд від чехо-словацьких органів безпеки, але радянські органи їх не пустили через кордон і тільки через рік, в 1975 р., добився дозволу на відвідини рідного села.

В 1978 році у видавництві «Карпатського союзу» в Нью-Йорку, вийшла друком книжка Ст. Клочурака «До волі» зі присвятою «... Синам нашого народу, які полягли на полі бою на Гуцульщині, під Сиготом, на Великій Україні й у полоні».

«Мрії героїв, що полягли на полі бою, не сповнились так, як вони собі того бажали. Але наш народ, пробудившись раз з віковичного сну, вже ніколи не засне. Ми є свідками того, як від часу перших проблесків волі поширилась у нас національна свідомість. Ми йдемо вперед, і вже немає тої сили в світі, яка б нас на цій дорозі зупинила» – пише автор у передмові до своєї книжки. Другий і третій том спогадів Клочурака не вдалося видати, бо 1979 року радянські органи безпеки обшукали його квартиру і конфіскували всі письмові матеріали.

Помер Степан Клочурак 8 лютого 1980 р. на 85-у році свого нелегкого життя, присвяченого українській справі. Його було помертно реабілітовано.

Михайло ТРАЙСТА

КРИТИЧНІ АКЦЕНТИ

Не забувай здобутки власної школи!

Коли «умники» збиваються з дороги, їм здається, що вони – всезнайки і навчають землеробів сіяти хліб, кугутів пияти, а чесних людей вірити їхнім нісенітницям.

На превелике диво, це діється останнім часом таки у восьмиріччі села Негостини, де працює нова учителька української мови Лідія Даскалюк, яка викладає новий урок шкільної історії та етики своїм учням і читачам української преси, що нібито ансамбль пісні і танцю «Негостинка» заснований не у 2007 р. викладачами Феліцією Григораши, Михаєлю Піцук, Діаною Фрасинюк та Іваном Кідещук в рамках Нацпроекту «Школа – міжкультурний центр» (див. текст проекту та книжку «Dialog intercultural/Міжкультурний діалог», Видавництво Тіпо Молдова, Ясси 2008, ст. 10, журнали Негостинської школи за 2009-2010 роки та їхній додаток «Національна Олімпіада з української мови в Сучаві.» і по всіх виданнях української преси в Бухаресті!) А – чудо-диво – він раптом з'явився у липні 2011 р. під керівництвом Валентина Влиджі та, певне, директора школи Юліана Кідеши, що «старається розвивати» дитячий талант» (див. «Негостинка в Яссах», «Український вісник» нр. 21-22, листопад, 2011, ст.4) у «найкращих умовах». На жаль, пан директор швидко забув свого старшого попередника дир. Івана Кідещука, свіжого пенсіонера, що відновив «Негостинку» при місцевім СУРІ. Знову таки із Феліцією Григораши, теж пенсіонеркою, на прохання учнів, які мерзли зимою 2010-2011 р., готуючи новорічну програму, березневє свято Шевченка та фестиваль «Співжиття», щоб у липні найняти за угодою повітових та центральних органів СУРу пана Валентина Влиджу, який готував ювілейний концерт – 20-тиріччя Незалежності України та 60-тиріччя культурної праці в Негостині. Так скоро забуваємо, що Союз Українців Румунії заплатив 3.000 леїв інструкторові, ще 5.000 леїв автобус до каналу телебачення «Фаворіт» із Бухареста і ще 3.000 леїв для гостей негостинського храму у жовтні (всього понад 11.000 леїв!) Дивно! Замість того, щоб подякувати своїм бувшим колегам та СУРу, нові керівники ансамблю «Негостинка» відкрили нового партнера – добродійника Д. Моргану, голову ОДУРу і приховують здобутки власної школи.

Новий, затінений урок нехтує етикою гідності, яка плачється і захищається в школі, як святиня, викладачами на благо учнів батьків та всіх нас.

Іван КІДЕЩУК

Григорій Савич Сковорода – «перший»

*Давно те діялось. Ще в школі,
Таки в учителя дяка,
Гарненько вкраду п'ятака –
Бо я було трохи не голе,
Таке убоге – та й куплю
Паперу аркуш. І зроблю
Маленьку книжечку. Хрестами
І везерунками з квітками
Кругом листочки обведу.
Та й списую Сковороду
Або «Три царіє со дари».*

Тарас Шевченко

Мислитель-гуманіст, письменник, філософ, педагог перипатетик, ментор, пілігрим – синтез народної мудрості та високої культури, Григорій Савич Сковорода народився 3 грудня 1722 року на Україні, щоб підняти над буремною долею свого народу найяскравіший пучок світла, яке б вивело його із блуду «чорних рад» тодішнього часу на шлях справжньої волі.

Деякі російські гуманісти вважають Сковороду «Сократом Русі», а Й.А. Бродський, лауреат Нобелівської премії в літературі (1987 року), зараховує його «першим видатним слов'янським філософом».

Сковорода був пристрасно закоханий в природу, тому що бачив у ній красу і вічність, забезпечені неперервним її відродженням-оновленням, «сродною працею» кожної її частинки, яка наслідують непохитно тільки своє власне призначення, встановлене високим Божим розсудом. Він став переконливо твердити, що людина, як частинка тієї ж природи, може досягнути красу і вічність через постійне власне духовне відродження-оновлення шляхом самопізнання і «сродної праці». Сродну працю називав Сковорода Божий дар кожної людини – світським виразом – талант кожної людини. Якщо людина відкрила своє обдарування і наслідуює його, вона стає джерелом гармонії як в суспільстві, так і в природі. Якщо наслідуює «несродну працю», вона, людина, стає джерелом конфлікту і руїни як в суспільстві, так і в природі. Сковорода пожертвував всю свою життєву енергію відкриттю божественності свого ближнього і тому став пристрасно закоханим в людину. Він асоціює самопізнання містичному пізнанню, тому що таким шляхом людина відкриває і усвідомлює в собі Бога. А це створює можливість відкрити в собі власну правдиву вартість і попрямувати по дорозі духовного і душевного довершення. Сковорода зауважував не раз, що «той хто здійснив зразкове самопізнання – це був Ісус Христос». Тому і обрав «Христовий шлях» у вихованні своїх учнів, вважаючи, що тільки так зможе передати власні духовні та душевні скарби, розсіваючи їх з неймовірною шляхетністю як поміж учнями, так і поміж простим людом, котрого шукав ціле своє життя, щоб черпати

час від часу з його глибинної мудрості.

Ліричним виразом таких буттєвих концепцій та міркувань стала збірка «Сад божественних пісень». Вірші названі піснями і вирости, як уточнює автор, із насіння Біблії, вибрані цитати поставлені епіграфом до кожного твору. Ці тридцять пісень плюс одна, «Мелодія», написана і латинською мовою, створюють поезію його внутрішніх хвилювань, філософських та моральних ідей, мислень про сенс життя, про щастя, добро, честь, правду і т.п.

Обізнаний читач спостерігає захоплено як поет постійно переплітається з філософом, а філософ із поетом. Між цими координатами можна збагнути сутність Сковороди-людини. Читаючи пісні його божественного саду, не можна не торкнутись теми релігійності у віршах подібного виду. Релігійність в баченні українського мислителя це не жестика, яку віруючий може виконувати або ні у відношенні до Бога, як Всевишнього Правдивого, а щира віра в буття у Бозі, котре обов'язково проходило б через відношення до ближнього. Така концепція дозволяє пізнати одну із головних моральних засад християнської віри, і не тільки, але й одне із основних значень втілення Ісуса Христа-Сина Божого в людину. Часто Сковорода висловлювався зі строгістю перед церковними чинами, котрі іноді у відношенні до Бога «обходили» відношення до ближнього, але щиро оцінює, найменше у двох піснях, величайшу роль справжнього пастиря в житті громади. Задля якнайглибшого розуміння науки Біблії Сковорода вивчив грецьку літературну мову, щоб прочитати найближчий до оригіналу переклад. Володіючи латинською мовою, прочитав переклад Біблії і по латині, а слов'янські переклади були йому так само добре відомі. Отже, Сковороду вважали і авторитетом богослов'я тодішнього часу, те що пояснює часті запрошення з боку найвищих церковних та монастирських чинів на службу при Святих Установах.

Літературна спадщина Григорія Сковороди багата: вірші, байки, притчі, поетичні і філософські трактати, переклади, листи, тощо.

*

Моральні принципи, як і соціальні та філософські поняття, знайшли блискучий вираз і в його байках. Збірка «Харківські байки» вміщує тридцять творів (тридцять в Сковороди сакральне число), написаних між 1769 та 1774 роками. Автор вживає творчо досвід стародавніх байкарів, особливо Езопа, традиції російських та українських байкарів, але використовує і особисті спостереження реалій феодального суспільства свого часу в повнім зв'язку із народною мудрістю. Сковорода виводить українську байку на шлях самостійного розвитку.

*

Звісно, існують ідеї загально-правдиві, вічно-вартісні, ідеї, що належать скарбниці світового мислення. Справжні мислителі вміють ввійти в коливання таких ідей через оригінальні структури, збагачуючи їх власними варіантами, подеколи стаючи справжніми новаторами. Філософські тексти і афоризми Сковороди знаходять почесне місце в галереї таких новаторських структур.

*

Видатний російський письменник Лев Толстой сказав: «Більшість його концепцій про всесвіт поділяю, вони мені неймовірно близькі. Щойно я його перечитав. Хочу написати про нього. І я це зроблю. Його біографія, можливо, вабливіша від творів. Але які хороші його твори!».

*

Рукописи Сковороди розсіяні по приватних колекціях та по бібліотеках Росії, України, Чехії та Румунії. В центральній університетській бібліотеці міста Ясс існує копія редакції рукопису «Наркіс. Пізнай себе», подарована Б.П. Хаждеу.

*

Великий український мислитель старався всіма своїми зусиллями відповісти на вічне людське запитання: що треба людині робити, щоб не погубити себе?

Пряму відповідь Сковорода не дав, але подає читачу шанс самому відкрити слушну відповідь, або хоча б збагнути її духом чи душею з-поміж рядків його творчої спадщини.

*

Вибране власно місце своїх похорон (помер 29 жовтня 1794 р.) між зеленим гаєм та ямою гумна і власно складений епітаф «Світ ловив мене, але не спіймав» вповні свідчать про основну моральну та філософську концепцію Сковороди: тіло

Євсебій ФРАСИНЮК

(Продовження на 13 стор.)

ВИДАТНИЙ СЛОВ'ЯНСЬКИЙ ФІЛОСОФ»

засуджене тліти, а красоту і вічність, подібно природі, людина може отримати тільки постійно оживаючи духом та душею і будучи вповні вільною, не полоненою світським.

*

Хочу подати читачеві хоч би один із шедеврів «Саду божественних пісень» у двох редакціях – у оригіналі і в перекладі на українську літературну мову, щоб разом прийняти до душі одне із найбільших християнських свят: Рождество Христове!

Песня 4-я

Рождеству Христову. Из сего зерна: С нами Бог, разумеите языцы, сиречь: Помаза нас Бог духом; Посла духа сына своего в сердца наша.

Ангелы, снижайтесь, ко земле сближайтесь,
Господь бо, сотворший веки, живет ныне в человеки.

Станте с хором вси собором,
Веселитися, яко с нами Бог!

Се час исполняется! Се сын посылается!
Се лета пришла кончина! Се Бог посылает сына.
День приходит, дева родит,
Веселитися, яко с нами Бог!

Обещан пророками, отчими нароками,
Решит в последня лета печать нового завета;
Дух свободы внутрь нас родит,
Веселитися, яко с нами Бог!

Данилов каменю! Из купины пламеню!
Несеченный отпадаеш! Огнь сена не попяляеш!
Се наш камень! Се наш пламень!
Веселитися, яко с нами Бог!

Расти ж благодатию, новый наш ходатаю!
Расти, да возможеш стати, да попалиш супостаты,

Да вселенну, зря спасенну,
Веселимся вси, яко с нами Бог!

Мы ж тебе рожденному, гостеву блаженному,
Сердца всех нас отверзаем, в душевный дом призываем.

Песень спевая, восклицая,
Веселящися, яко с нами Бог!

Пісня 4-та

Різдву Христовому з цього зерна: «З нами Бог, розумійте, народи», тобто «Дихнув ти був духом своїм». «Бог сина свого однородженого послав у світ, щоб ми з нього жили».

Ангели, знижайтесь, до землі спускайтесь,
Бог, що сотворив нам віки, живе нині з чоловіком –

Станьте хором, всім собором,
Веселітеся, адже з нами Бог!

Цей час наближається! Це син посилається!
Це літа прийшла кончина, Це Бог посилає сина.
День приходить – Діва родить,
Веселітеся, адже з нами Бог!

Звіщений пророками, отчими нароками,
В останнім буде літі, це є в Новім Заповіті.
Дух свободи нас в нас родить,
Веселітеся, адже з нами Бог!

Даниловий каменю! Із купини пламеню!
Несічений отпадаєш! Вогнем сена не спяляєш.
Це наш камінь! Це наш пламінь,
Веселітеся, адже з нами Бог!

Рости, благодатче наш, новий ходатаєчє наш!
Рости, щоб міг ти повстати – і попалиш супостати,

Світ даремний, хоч спасенний.
Веселімся всі, адже з нами Бог!

Ми ж тобі, рожденному, гостеві блаженному,
Серця всіх нас розчиняєм, у дім духа запрошаєм.
Піснь співаєм і гукаєм:
Веселімося, адже з нами Бог!

(Переклад на українську сучасну мову
Валерія Шевчука)

Третій дидактичний виїзд у Дельту Дунаю

На особисте запрошення директора школи, пані професорки математики Корнелії Захарії, я і цього навчального року (2011/2012) втретє поїхав до села К. А. Росетті, яке в Тульчанському повіті, щоб викладати учням певні дисципліни. Запрошення основувалося на тому, що на попередніх моїх уроках в цьому селі, разом з педкадрами школи, ми здобули гарних успіхів. На цей раз, крім румунської мови, я був зобов'язаний викладати російську материнську мову учням липованам з Периправи та Свіштовки та українську материнську мову у початкових класах у Леті. Так що почав цей навчальний рік нелегко. Треба було мені йти пішки, два дні на тиждень, до Леті, 5 км туди і 5 км назад.

В моїй попередній шкільній роботі в Росетті (2001-2002 та 2008-2009) підготовляв святкування Тараса Шевченка, хоча тоді учні з Леті ще не вивчали українську мову, та вони вивчали вірші і пісні Шевченка за румунським алфавітом.

Тому два роки заснувався осередок Союзу Українців Румунії в селі Летя завдяки панові Івану Максиму. Він летянець і працює в примарії с. Росетті. Тульчанська філія СУРу, голова Дм. Черненко, голова організації в Леті,

В. Николайчук із своїми учнями.

його дружина, заступник примаря пан Пендик та дерикторка школи в Росетті помогли увести і українську мову в початковій школі в Леті. Правда, що і батьки учнів зрозуміли цю ціль. До цього навчального року в Леті викладала українську мову дружина пана Максима, а від 12 серпня продовжую викладати я. Уроки наші ще на рівні букваря, виданого в Чернівцях видавництвом Букрек.

Всі чотирнадцять учнів зацікавлені правильно писати та добре читати. Вони вже запам'ятали два вірші місцевої авторки Євгенії Якобенко «Село кохання» та «Червона калина», в яких авторка висловлює любов до рідного села Леті та до рідної природи. У журналах «Дзвоник», «Український вісник» і «Наш голос» були надруковані вірші Жені Якобенко. Ось які ім'я носять школярі з Леті: Андрея Гропіняну (I клас), Анна-Марія Хончатенко (I клас), Флорентіна Покора (II клас), Анна Марія Покора (II клас), Кетеліна Пушкаріу (II клас), Александру-Валентін Рошка (II клас), Міхай Велчу (II клас), Флорентіна Бурдужа (III клас), Марін-Чіпріан Крімські (III клас), Анна-Марія Іванченко (III клас), Біанка Іванов (III клас), Петруца Радуга (III клас), Андрей Бурдужа (IV клас) і Маріан Ніколай (IV клас).

В школі с. Росетті викладаю гімназістам і російську материнську мову. Маю десять учнів липованів. Крім російської викладаю тижнево і «Історію і традиції руських липован». Автор цього підручника є Феодор Кіріле.

30 листопада в школі Росетті святкували Національний день Румунії – 1 Грудня. Прозвучали вірші та пісні на трьох мовах – румунській, українській та російській. Ці художні заходи доказали, що легко жити людям в спільноті, говорити вільно рідною мовою. Кожна людина має право на своє – мову, традицію, віру.

І наш журнал «Lotus» (Лотос), якого вже вийшло вісім номерів, це доказує. Там є статті і про Емінеску, і про Шевченка, і про Пушкіна та Есеніна.

Вікентій НИКОЛАЙЧУК
Фото автора

Василь Сухомлинський

Який слід повинна залишати людина на землі?

Старий Майстер звів кам'яний будинок. Став осторонь і милується. «Завтра в ньому оселяться люди», – думає з гордістю. А в цей час біля будинку грався Хлопчик. Він стрибнув на сходинок і залишив слід своєї маленької ніжки на цементі, який ще не затвердів.

– Для чого ти псуєш мою роботу? – сказав з докором Майстер.

Хлопчик подивився на відбиток ноги, засміявся й побіг собі.

Минуло багато років, Хлопчик став дорослим Чоловіком. Життя його склалось так, що він часто переїздив з міста до міста, ніде довго не затримувався, ні до чого не прихилився – ні руками, ні душею.

Прийшла старість. Згадав старий Чоловік своє рідне село на березі Дніпра. Захотілось йому побувати там. Приїхав на батьківщину, зустрі-

чається з людьми, називає своє прізвище, але всі здвигують плечима – ніхто не пам'ятає такого Чоловіка.

– Що ж ти залишив після себе? – питає у старого Чоловіка один дід, – є в тебе син чи дочка?

– Немає у мене ні сина, ні дочки.

– Може, ти дуба посадив?

– Ні, не посадив я дуба...

– Може, ти поле випестував?

– Ні, не випестував я поля...

– Так, мабуть, ти пісню склав?

– Ні, й пісні я не склав.

– Так хто ж ти такий? Що ж ти робив усе своє життя? – здивувався дід.

Нічого не міг відповісти старий Чоловік. Згадалась йому та мить, коли

він залишив слід на сходинок. Пішов до будинку. Стоїть той наче вчора збудований, а на найнижчій сходинок – закам'янілий відбиток Хлопчикової ніжки.

«Ось і все, що залишилось після мене на землі, – з боєм подумав старий Чоловік. – Але цього ж мало, дуже мало... Не так треба було жити...»

Якщо не знаєш – узнай

* У трьох лікарів був брат Сашко, а в Сашка братів не було. Чи може таке бути?

Відповідь:

Братів Сашки

* Чим кінчається літо і починається осінь?

Відповідь:

Будування

* Що можна побачити із заплученими очима?

Відповідь:

Сон

* Син мого батька, а не брат мені.

Відповідь:

Батько

* Яке число має таку ж кількість літер при написанні, скільки й означає?

Відповідь:

Три

* Двоє школярів грали у шахи дві години. Скільки часу грав кожний?

Відповідь:

Кожний по 2 години

* Сума 10 цифрових знаків 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0 дорівнює 45. Спробуй розставити між цими цифрами знаки додавання і віднімання так, щоб в результаті вийшло 9. Одна умова: змінювати порядок цифр не можна.

Відповідь:

1+2+3-4-5+6-7+8-9+0=6

* Як чотирма двійками виразити число 111?

Відповідь:

111=2:2:2

* Як за допомогою п'яти одиниць одержати 100?

Відповідь:

111-11=100

* Володя, Сашко, Ігор, Сергійко рибалили. Усі разом вони зловили 40 карасів. Володя спіймав на 4 рибки більше за Сашка, Сашко — на 4 більше за Ігоря, а Ігор — на 4 більше за Сергійка.

Скільки ж карасів спіймав кожний з хлопчиків?

Відповідь:

Володя — 16, Сергійко — 4, Ігор — 8, Сашко — 12.

* Які два числа, якщо їх перемножити, дають стільки ж, скільки матимемо від їх додавання?

Відповідь:

2 і 2

Уперта жінка

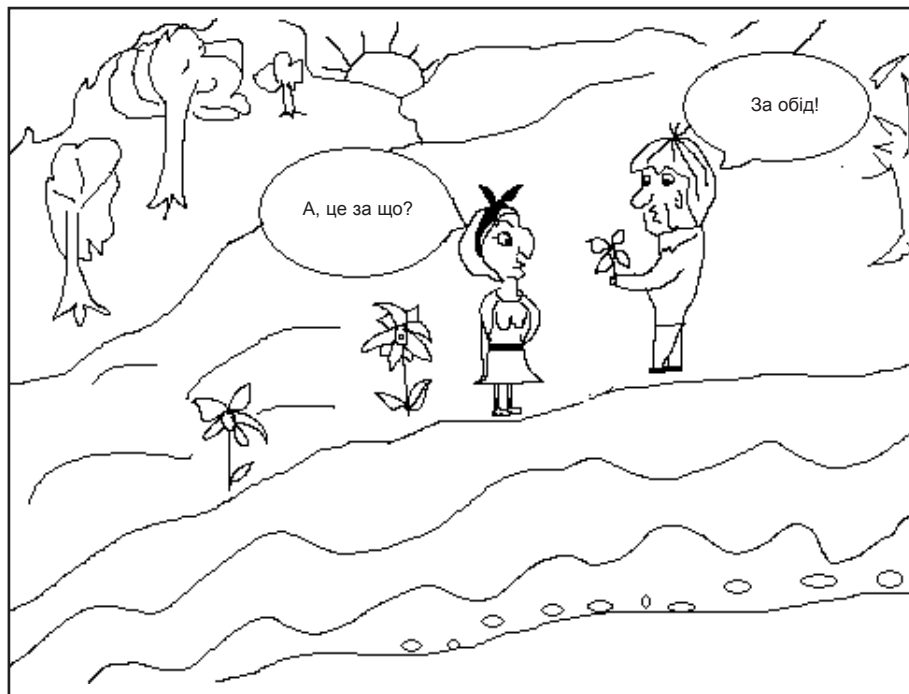
Було це в селі Луг над Тисою, що на Мараморощині. Вуйко Головчук мав дуже уперту жінку. Як скаже їй чоловік щось рано, то вона винесе пізно: як скаже винести пізно, то вона винесе рано. Але він вже добре пізнавав її.

– Не варт мені пирогів, бо я не люблю.
– Не вари борщу з м'ясом, бо також не люблю, і горілки не треба.

Вуйко пішов косити на поле близько річки Тиси.

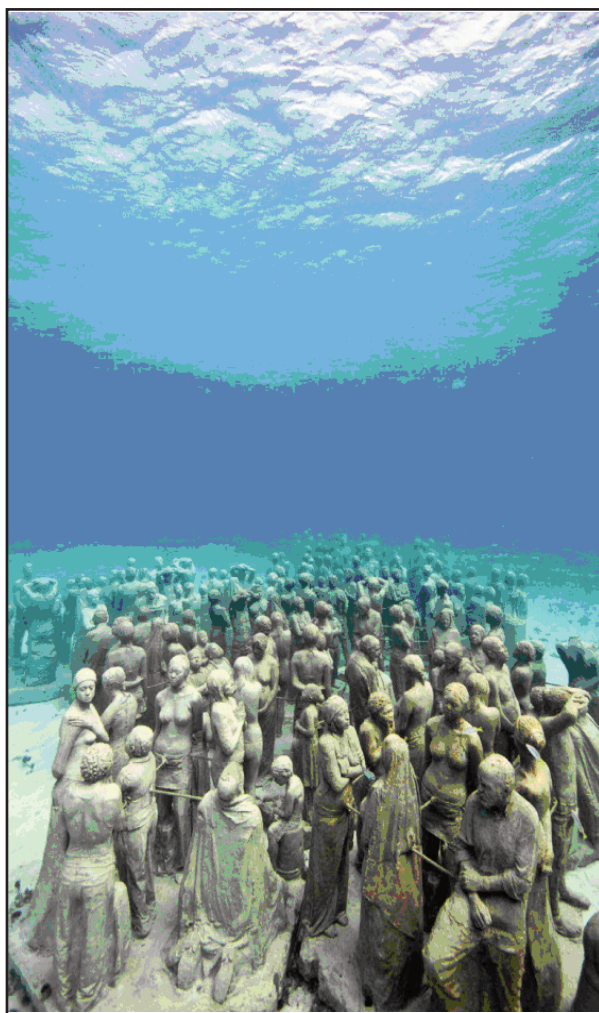
А вона зварила йому пирогів і борщу з м'ясом, і горілки взяла, і винесла на поле. Чоловік наївся і тільки посміхається хитро.

Алекс КОРНИЩАН
учень XI-го класу

Музей під водою Водоплавний кіт

Квитки до музею всі придбали? А маску чи акваланг? Хоча подивитися на ці дивовижні фігури можна і зі спеціального човна зі скляним дном. 400 підводних експонатів розташовано на дні Карибського моря біля узбережжя Мексики. Зроблені вони з екологічно чистого бетону і не шкодять мешканцям підводному світу. До того ж експонати так сподобалися коралам, що вони почали оселятися і рости прямо на них. От чудасія!

Усі коти бояться води! Це так, та лише тоді, коли нявчик не належить до особливої породи.

Називається вона – турецький ван. Ці коти вперше з'явилися на території навколо озера Ван у Туреччині.

Котики вани зазвичай білого кольору, із червоно-каштановим хвостиком і такими ж плямами на мордочці. Вани дуже товариські та енергійні, люблять стрибати й бігати, ніби пропонуючи хазяїну погратися разом з ними.

Та найдивніше те, що ці коти зовсім не бояться води! Вани граються зі струменями, умиваються й навіть можуть стати під слабкий струмінь води. Їхня шерстка сохне швидше, ніж в інших порід котів. Завдяки цьому предки ванів плавали й ловили рибу на мілководді по берегах струмків і річок.

Вани дуже розумні й часто супроводжують хазяїв, неначе песики.

Марійка ПІДГІРЯНКА

Розмова про сонце

Скажи мені, мати,
Де сонце йде спати?

– За високу гору,
В зелену комору.

– Хто ж його колише
Все тихше і тихше?

– Соловей піснями,
Тиха нічка снами.

– А які сни має,
Коли засинає?

– Йому сняться квіти,
Що вдень на них світить.

– А хто його збудить,
Як світати буде?

– Пташки веселі
Збудять з постелі.

– А на що, як встане,
Найперше погляне?

– На тебе, серденько,
Як встанеш раненько.

Дід Мороз в українському садку в Лугожі

У банатському місті Лугожі дошкільнята з українського садка разом з вихователькою Саваною Албічук, батьками, родиною 22 грудня з великим нетерпінням ждали Діда Мороза.

Діточки мали нагоду показати всім присутнім, як вони зустрічають Різдвяні свята, Новий рік – гарними колядками, віршиками, пісеньками. Програма велася українською і румунською мовами. Треба згадати, що до садка ходять і кілька діточок румунів. Батьки вдячні тим, як розгортається виховання і навчання в садку, кажуть, що не пошкодить дітям навчатись й іншої мови (української).

Деклямували віршики, колядували, веселість і радість грали на обличчях діточок. Потім представили сценетку «Рождество Христове», одягнені в костюми кожний у своїй ролі. Зачарувала одна дівчинка в ролі розповідача. При різних подіях малюки з садка виступають з артистичною програмою. Завжди добре підготовлені вихователькою Саваною Албічук, чарують глядачів. І так минуло вже 20 років від заснування садка.

Українці мали таке бажання, яке мав покійний Ю. Семенюк: рідну мову вивчати, починаючи в садочку, змалку. Вони й допомогли вирішити справу. Посприяли шкільний інспекторат, отець Ілля Албічук. Нелегкий був початок, це не можна забути – згадує вихователька, маючи підтримку надзвичайних батьків і діточок, стараючись прищепити любов до рідної мови. Результати кращали з року в рік. Після отримання посади виникла інша проблема – шукати приміщення. Та робота Савани Албічук завжди на висоті. Правильно би було, щоб всі батьки українці так думали.

Пані Савана Албічук з діточками.

Такі дії потрібні для української меншини. Ініціатори та засновники мали добру ідею зберігати материнську мову.

Дід Мороз подарував дітям гарні і солодкі подарунки. З боку СУРу та й від батьків. Група діточок разом з вихователькою поздоровляли всіх, побажали «На многая літ», обнялися між собою і розлучились до зустрічі після канікул.

З Новим Роком!

Анна БЕРЕГІЙ
Фото авторки

Прийшов Дід Мороз і почне

роздавати подарунки...

Подаємо новий адрес по інтернету нашої редакції:
E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKIY VISNEK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724
Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15

Sector 1, București, România